

Status 2023

Indsatser

Klimagasreduktion (CO₂)

LÆSEVEJLEDNING

Læsevejledning	
I den første årlige opfølgning på DK2020 Klimahandleplanen for Sorø Kommune beskrives fremdriften efter nedenstående tilgang:	
Prioritering af indsatser	
De tiltag, der er markeret med mørkeblå farve, er tiltag, som er prioriteret på kort sigt. Dvs. enten:	
	Tiltag der sættes i værk i 2022-2025, eller 2026-2030.
	Tiltag der er igangsat en proces omkring.
	Tiltag der er afsat øremærkede midler til i budgettet/ eller kan håndteres inden for rammen
De tiltag, der er markeret med lyseblå farve, er tiltag, som skal afklares og prioriteres nærmere inden igangsætning. Dvs. enten:	
	Tiltag der ikke er igangsat en proces omkring.
	Tiltag der ikke er afsat ressourcer til
Status på den planmæssige fremdrift	
I forhold til tiltagenes planmæssige fremdrift opereres der med følgende fire farver:	
	Grøn: Tiltaget er prioriteret, og er i gang.
	Gul: Tiltaget er prioriteret, og er delvis i gang, eller er i planlægningsfasen.
	Rød: Tiltaget er prioriteret, men er ikke sat i gang/er i bero.
	Hvid: Tiltaget er planlagt prioriteret, og er ikke i gang.
Status på målopfyldelse	
I forhold til tiltagenes målopfyldelse opereres der med følgende fire farver:	
	Grøn: Målet er opfyldt
	Gul: Målet er delvist opfyldt
	Rød: Målet er slet ikke opfyldt.
	Lyserød: Anvendes ved tiltag som er planlagt prioriteret, og som ikke er igangsat/opfyldt.
Yderligere kolonner	
	I opfølgningen beskrives endvidere startdato for det enkelte tiltag, status på igangsættelsen, budgetrelation, hvilket center der er ansvarlig for indsatsen, samt om det er et tiltag der er foretaget en CO ₂ -beregning på, eller om tiltaget indgår som understøttende ift. den samlede CO ₂ -reduktion.

Statusrapport Sorø Kommunes DK2020-klimahandleplan - status 1 - 2023 For planperioden 2022-2025 CO2-REDUKTION											
Indsats	Sektor	Start dato	Igangsat	planperiode 2022-2025	Status - Planmæssig fremdrift	Status - Målsætning og effekt	Fremdrift - bemærkning	Budgetrelation	Hovedansvarlig aktør - Fagcenter	CO2-relation	
ENERGI											
1	Større solcelleanlæg i Sorø/Mørup og Vedde	Energi	01-jul-21	I gang	Prioriteret	grøn	gul	Lokalplansforslaget for solceller ved Vedde er godkendt af Natur, Teknik og Miljøudvalget i maj 2023. Forventes vedtaget af Kommunalbestyrelsen ved udgangen af maj 2023. Forventes i drift i 2025. 100 hektar. Solcelleanlæg nord for Fjenneslev/Mørup på vej, forventes i drift i 2026. Transformatorstation skal etableres inden anlægget kan komme i drift. Når Mørup-anlægget tilsluttes, produceres der allerede mere (VE)energi i Sorø Kommune end der anvendes. Dog leveres der stadig ind til det samlede VE-produktion i landet. Her har regeringen en målsætning om at firdoble VE-produktionen. OBS på GRØN PULJE; jvf. VE-loven. Midlerne til grøn pulje udbetales som engangsbeløb i henholdsvis 2025 (Forventet - Vedde) og 2026 (forventet – Fjenneslev/Mørup). Der skal udarbejdes et administrationsgrundlag for udbetaling af de grønne VE-midler, som kan gå til lokale og grønne tiltag i kommunen.	Den kommunale sagsbehandling er inden for det eksisterende budget	Teknik, miljø og drift - Planafdeling	Beregnet. Bemærkning: Forventet reduktion ved planudarbejdelse: reduktion på 33.980 ton CO2 i 2025. Beregnet for Mørup og Vedde-anlæggene (13.000 ton/CO2 for Vedde og 23.000 for Mørup). Denne forventning ser ud til at skulle skubbes et år frem, grundet udfordringer med etablering af transformatorstationen i Mørup/Fjenneslev
2	Retningslinjer for større solcelleanlæg	Energi	01-aug-22	I gang	Prioriteret	grøn	gul	Første fase: I forbindelse med kommuneplanrevision 2023 er der udpeget Sårbare solcelleområder, som er områder med landskabelige interesser, der vil være sårbare over for opstilling af solcelleparker. Der er ikke udpeget positivområder eller konkrete områder, hvor der kan etableres solcelleparker. Dvs. at der skal udarbejdes kommunplantillæg og lokalplan forud for opstilling af anlæg. Anden fase: Nærmere defineret af retningslinjer for solcelleparkanlæg, samt retningslinjer for inddragelse af lokalsamfund samt merværdi i lokalområderne, herunder for Grøn Pulje. Der arbejdes ikke med planer for yderligere vindenergi i Sorø Kommune, da analyser og kortlægning i forbindelse med kommuneplanrevisionen i 2019 har vist, at der er et meget lille potentiale for at udpege nye vindmølleområder i kommunen. Dels på grund af værdifulde landskabsområder, men særligt pga. respektafstand til et navigationsanlæg for luftfarten hvor 80 % af kommunens areal ligger indenfor denne respektafstand, indenfor hvilken der ikke må rejses vindmøller	Inden for eksisterende budget	Teknik, miljø og drift - Planafdeling	Understøttende
3	VE-anlæg i kommunale bygninger/ Energipolitik Sorø Kommune	Energi	10-nov-22	I gang	Prioriteret	grøn	gul	Udkast til Energipolitik for Sorø Kommunes egne bygninger har været behandlet i KMU 10.11.22. Behandles i NTPU i 2023. Omhandler bl.a. konvertering af kommunale energianlæg fra fossile brændsler, til vedvarende energianlæg. Der er lavet forsøg med etablering af solceller på tagene af kommunale bygninger, f.eks. på Frederiksberg Skole. Dette kan udbredes til bygninger hvor det er relevant og muligt, og særligt ved energireoveringer og nybyg. Dog forhindret pt. grundet regler omkring solceller og finansiering Anskaffelse af mindre energianlæg kan afholdes indenfor energipuljen.	Energipuljen	Teknik, miljø og drift	Understøttende
4	Kampagner for mindre VE-anlæg/ husstandsanlæg Borgerrettet	Energi	01-sep-22	Delvis i gang	Prioriteret	gul	gul	Der er afholdt tre borgermøder i 2022-2023 sammen med SparEnergi om energibesparelser og etablering af mindre VE anlæg (især jordvarme og varmepumper). Skal ses i sammenhæng med indsats 9 og 12 - for kampagner for sløjfning af olie og gas i opvarmning og energioptimering i private hjem Der er en dialog med SorøBioenergi/Sorø Fjernvarme, om der er mulighed for at samfinansiere til en energirådgiver. Vi har afsøgt muligheden for at deltage i ELENA projektet ved Gate21, men måtte trække os ud, da det blev for ressourcetungt og administrationen ikke har de nødvendige ekstra ressourcer. Investering i "Boliganalysen" er foretaget i 2022	Borgermøder er afholdt inden for budget givet ved klimatrappen til borgerinvolvering	Teknik, miljø og drift	Ikke beregnet

5	Bioenergi Sorø // (*medtaget i BAU)	Energi	18-okt-21	I gang	Prioriteret	grøn	grøn	<p>Der er anlagt et nyt bioenergianlæg i Sorø til levering af fjernvarme til Sorø by. Anlægget opstartede ultimo 2021. Fortrænger fjernvarme baseret på naturgas. Kører på have- og parkaffald indsamlet i Affald Plus kommunerne og det er derfor CO2neutral brændselskilde.</p> <p>Der undersøges muligheder for at modtage og udnytte overskudsvarme fra Hørkrum og andre på sigt. Dette muliggjort via lovændring 2021.</p> <p>Etableringen er sket på basis af beslutning i Affald Plus i 2019. Arbejdet med anlæggelse drives i dette regi, hvor Sorø kommune er blandt ejerkommunerne. Den efterfølgende udrulning af fjernvarme sker i samarbejde mellem Sorø kommune og Affald Plus/ Sorø Fjernvarme.</p>	Lånegaranti	Ekstern	Beregnet	<i>* Medtaget i BAU scenariet, da anlægget var gået i drift, da klimahandleplanen blev udarbejdet. Derfor indgår anlægget ikke i klimascenariet.</i>
6	Yderligere udrulning af fjernvarme	Energi	01-aug-22	I gang	Prioriteret	grøn	gul	<p>Der er planlagt yderligere udrulning af fjernvarme i Sorø. Frederiksberg Øst, Sorø Nord/Pedersborg, Kathrinelyst/Haverup. Den kører planmæssigt. Der har været en sag for NTPU og byrådet om mulig fremrykket etablering af de 3 områder i Sorø. Det har en Cowi screening vist, at der er dårlig mulighed for.</p> <p>Der er udarbejdet en anden screening ved Cowi, som beskriver potentiale til yderligere fjernvarmeudrulning i Sorø Kommune. Dette skal indarbejdes i den kommende varmeplan 2023. En analyse ved Cowi viser, at der er potentiale for fjernvarme i Ruds Vedby, Dianalund og Stenlille. Evt. også i Nyrup og Fjenneslev inden 2032.</p> <p>Der er indsamlet underskrifter i Stenlille og Dianalund og der er dialog med Sorø Bioenergi, om de kan se sig som den drivende varmeaktør.</p> <p>Desuden analyser på vej ved Cowi omkring Termonet eller lignende løsninger i mindre landsbyer, hvor der ikke er potentiale for fjernvarme. Der bør regnes på dette ved næste CO2-opgørelse og nyt scenarie.</p> <p>Efterfølgende termonet-indsats er foreslået under nye indsatser i dette ark - se nederst i arket</p>	Lånegaranti	Teknik, miljø og drift	Beregnet	
7	Strategisk energiplan /Varmeplan 2023	Energi	01-sep-22	I gang	Prioriteret	grøn	gul	<p>Der er udarbejdet en screening ved Cowi, som beskriver potentiale for yderligere fjernvarmeudrulning i Sorø Kommune. Dette indarbejdes i den kommende varmeplan 2023. Analyse ved Cowi viser, at der er potentiale for fjernvarme i Ruds Vedby, Dianalund og Stenlille. Evt. også i Nyrup og Fjenneslev inden 2032.</p> <p>Der er indsamlet underskrifter i Stenlille og Dianalund vedrørende interessen for fjernvarme. Og der er etableret dialog med Sorø Bioenergi, herunder afsøges det, om de kan se sig som den drivende varmeaktør.</p> <p>Der udarbejdes nu en analyse af om der er potentiale for andre kollektive varmesystemer i de mindre landsbyer, hvor der ikke er potentiale for fjernvarme, herunder termonetlignende løsninger.</p> <p>Varmeplanen udarbejdes i 2023 og vil først og fremmest være et overblik over:</p> <ul style="list-style-type: none"> -nuværende fjernvarmeområder -nuværende naturgasforsynede boligområder -områder uden kollektiv fjernvarme/naturgasforsyning -kommende fjernvarmeområder -områder hvor andre kollektive varmesystemer kan komme i spil - termonet eller lignende 	Der er afsat 250.000 på Budget 2022 til udarbejdelse af den strategiske energiplan i 2022.	Teknik, miljø og drift	Understøttende	Særskiit bevilling + DUT - Danmark kan mere II Sorø Kommune har modtaget 600.000 i 2022, til energiplan, Borgerbrev i december og samarbejde med forsyningselskaberne/samarbejdsfora
8	Konvertering af kommunale energianlæg	Energi	10-nov-22	I gang	Prioriteret	grøn	gul	<p>Udkast til Energpolitik for Sorø Kommunes egne bygninger har været behandlet i KMU 10.11.22. Behandles i NTPU i 2023.</p> <p>Energianlæg i Sorø kommunes egne bygninger der bruger fossile brændsler, skal konverteres til nye vedvarende energianlæg, såsom varmepumper, jordvarmeanlæg og fjernvarme. Tiltag er beskrevet i Sorø Kommunes "Energpolitik for kommunale ejendomme",</p> <p>I de områder, hvor vi på nuværende tidspunkt ved, at der ikke kommer fjernvarme, etableres varmepumper i de kommunale bygninger. Dette udskiftningsarbejde er næsten færdigt.</p> <p>I resterende områder (der rummer mange ejendomme) ventes på fjernvarme. Det gælder vores bygninger i Stenlille, Dianalund, Ruds Vedby/her følges varmeplanen.</p>	Energiuljen	Teknik, miljø og drift	Beregnet	

9	Borgerkampagner sløjfning af olie og gas*	Energi	01-aug-22	I gang	Prioriteret	grøn	gul	<p>Der er afholdt 3 borgermøder sammen med SparEnergi om energibesparelser og etablering af mindre VE anlæg (især jordvarme og varmepumper) og 2 opfølgende borgermøder i samarbejde med Sorø Fjernvarme. Skal ses i sammenhæng med indsats 4 og 12 - for kampagner for husstands VE-anlæg samt energioptimering i private hjem</p> <p>Der er god dialog med Sorø Fjernvarme om de potentielt kunne være der hvor en energirådgiver skulle ligge. Det skal afklares, om det må ligge hos Sorø Fjernvarme. Evt samfinansiering med Sorø Bioenergi</p> <p>Vi har afsøgt muligheden for at deltage i ELENA projektet ved Gate21, men måtte trække os ud, da det blev for ressourcetungt og administrationen ikke har de nødvendige ekstra ressourcer.</p> <p>Investering i "Boliganalysen" er foretaget i 2022 Fakta: (2022-tal) Husholdninger naturgas: 3.855 Erhverv naturgas: 233 Husholdninger olie: 1.739 Erhverv olie: 255</p>	Borgermøder er afholdt inden for budget givet ved klimatrappen til borgerinvolvering	Teknik, miljø og drift	Beregnet
10	Tilsynskampagne/erhvervsolieforbrugere (+gas)*	Energi		Ikke igangsat	Ikke prioriteret	hvid		Afventer til mellem 2025-2030	Inden for eksisterende budget	Teknik, miljø og drift	Beregnet
11	Energioptimering i kommunale bygninger	Energi	01-nov-22	I gang	Prioriteret	grøn	gul	<p>Deltagelse i nyt Gate21 projekt. "Dataopsamling - Digitalisering i offentlige bygninger ift. energiforbrug". Projektet er pt i bero.</p> <p>Indkøb af nyt EMS-system: Systemet kan eftervise konkrete energitiltag, om vi nåede det vi forventede mv., fx belysning på Rådhuset, bruges mere eller mindre strøm efter udskiftning af lyskilder. Indeholder også en alarmfunktion, fx gives besked hvis det registreres at et toilet løber i løbet af natten. Systemet hedder EMS-Energy Management System. Identificere højt forbrug mv. så der kan følges op. Kan måle på CO2, første skridt til CO2 regnskab på institutionsniveau, generes direkte fra systemet.</p> <p>Energipulje på 5 mio. kr. årligt hvor der løbende prioriteres energioptimeringsindsatser i de kommunale bygninger.</p>	Særskiit budget-bevilling/ Energi puljen	Teknik, miljø og drift	Ikke beregnet
12	Energioptimering i private hjem	Energi		Ikke igangsat	Planlagt prioriteret	hvid		<p>Afsøgning til ELENA projekt som partner i Gate 21 er sat i bero.</p> <p>Dialog med SorøBioenergi/Sorø Fjernvarme, om der er mulighed for at samfinansiere til en energirådgiver.</p> <p>Kan ses i sammenhæng med indsats 4 og 9 - kampagner for VE-anlæg og udfasning af olie og gas.</p>	Uden for eksisterende budget	Teknik, miljø og drift	Understøttende
TRANSPORT											
13	Ladestanderstrategi og udmøntning	Transport	01-maj-22	I gang	Prioriteret	grøn	gul	<p>Ladestanderstrategien /behovsrapport er udarbejdet ved Rambøll. PÅ baggrund af denne er der afsluttet et udbud på i alt 72 ladestandere på 26 lokationer i kommunen. Hermed opfylder Sorø Ladestanderbekendtgørelsen.</p> <p>Dette gælder således kun ladestandere på kommunal ejendom.</p> <p>Folkekirker skal også opsætte. Regionen har opsat. OK og Shell er i gang med at opsætte ladestandere hos sig. Enkelte mekanikere har etableret ladestandere. Boligselskaber er også i gang</p>	Afsatte midler på budget 2022	Teknik, miljø og drift	Understøttende
14	El-net parat til el-biler	Transport		Ikke igangsat	Planlagt prioriteret	hvid		ses i sammenhæng med indsats 13, indsats 1 og 2 (VE-anlæg). Indsats og koordinering drives primært af EnergiNet, som arbejder med de udfordringer der er og har dialog med brugerne - herunder kommunerne.		Teknik, miljø og drift	Understøttende
15	Omlægning af den kommunale bilpark - Elbiler i den kommunale drift	Transport	01-jul-22	Delvist i gang / Planlægningsfase	Prioriteret	gul	gul	<p>Byg og anlæg sørger for udbud af ladestandere til institutioner, men inst. skal selv betale for etablering. Fagcentrene har i dag budget til benzinforbrug. Fremadrettet skal der betales til Byg og Anlæg for strømforbruget på institutionen.</p> <p>Alternativt udlevering af tankekort til elladestandere. Der kan opstå situationer hvor der er behov for ekstra ledninger/strøm som institutionen selv skal betale. De fleste steder vil det dog ikke være tilfældet, kun hvor der er mange ekstra biler fx ved hjemmeplejen. Samlet set en dyrere investering ved skift til elbiler, men elbilerne er billigere i drift. Hvilket vurderes at gå i balance.</p> <p>Der er i foråret 2023 igangsat et flådestyringsprojekt. Her er det helt oplagt også at styre den fremadrettede og samlede overgang til elbiler i kommunen, og sikre at ekspertisen samles et sted i kommunen, så det ikke ligger opspilt/decentralt. Bør tages med i mål for ny indkøbspolitik som særskiit mål.</p> <p>Erfaringer fra netop afsluttet indkøb af elbiler til hjemmeplejen er tilstede, som kan bruges i flådestyringsprojektet. Har aktualiseret behovet for et professionelt blik på indkøb af elbiler ift. Fx etablering, pris, strategisk løbende udskiftning, og ikke først handle når biler pludselig er udtjente mv. Stort behov for professionalisering af området, så de enkelte fagområder ikke selv skal drive med det.</p>	Inden for eksisterende budget	Økonomi og stab	Ikke beregnet

16	Busdrift på grønne drivmidler	Transport	01-jan-23	Planlægning sfase	Prioriteret	gul	rod	I 2024 skal Sorø Kommune skifte operatør, der skal al busdrift i udbud. Busdriften skal i udbud, da de nuværende kontrakter udløber. Her skal det afstemme politisk, hvad det må koste mere at elektrificere busdriften i kommunen. Det vil koste stadig mere, men driften vil også være meget billigere, da dieseludgifterne vil frafalde. Der er dog udfordringer, herunder, at de fleste busser i Sorø Kommune kører skolekørsel, hvorfor der også er dog tvivl om, hvor store besparelser der vil være på driften ved el-busser, da busserne kører i få timer. Samtidig er el-busser på landet er sværere end i byerne, dette da de skal lades op. Disse forhold kigges der på samlet - herunder om der er muligheder for optimering via samdrift med skolebuskørslen.	Er Ikke afklaret - skal politisk afstemmes	Teknik, miljø og drift	Beregnet
17	Krav om grønne drivmidler i kommunale udbud	Transport	01-jan-22	Ikke igangsat	Planlagt prioriteret	hvid		Til de store specialmaskiner i driften / Vej og Park stilles krav om de nyeste motorer, så de er effektive og kan køre på nyeste dieselt teknologi. Men der stilles ikke krav til elektrificering, da udviklingen ikke er langt nok her. Byg og anlæg finder det ikke pt. oplagt at stille krav om grønne drivmidler ved udbud af fx maleropgaver, så stor en spiller er SK ikke at vi kan drive den udvikling på transport. Mest oplagt at stille krav ift. bæredygtige materialer. Mere relevant ved kontrakter: Evt. relevant ift. vinduespudsning/fast kontrakt på 200.000 kr. årligt. Eller rottebekæmpelse /kontraktsum 2 mio. kr. årligt, gøre det til en del af kontrakten at de kører på elbiler. Et område i hurtig udvikling, det ser evt. anderledes ud om et år.	Afhænger af ambitionsniveau	Økonomi og stab	Understøttende
18	Tølløsebanen på grønne drivmidler	Transport		Planlægning sfase	Ikke prioriteret	hvid		Projektet styres af Region Sjælland	Region Sjælland	Ekstern	Beregnet
19	Non-road transport (lavbundsgrunde)	Transport		Planlægning sfase	Planlagt prioriteret	gul		En nedsat udledning på transport sker som en afledt effekt af lavbundsindsats. Når der tages jorde ud af drift, reduceres transporten også. Grøn omstilling Region Sjælland har taget initiativ omkring landbrugsområdet også, og sat i gang omkring en fælles landbrugskonference i marts 2023, som kan give afsæt for en fælles partnerskabsaftale med landbruget / VKST /Gefion / Seges osv.	Inden for eksisterende budget	Teknik, miljø og drift	Beregnet
20 a	Attraktiv kollektiv transport - attraktive stationer	Transport		Planlægning sfase/Delvis igang	Planlagt prioriteret	grøn		Området omkring Sorø busterminal er en del af Udviklingspunkt Sorø. Projektet har været sat på pause men genoptages 2023/2024. Her er der fokus på forbedring af området ved busterminalen og at forny busterminalens funktioner, herunder god cykelparkering, wi-fi, opholdspladser, rekreativt miljø m.v.. Der er lagt et stort stykke arbejde på Stenlille Station. Kræfter fra lokalsamfundet under helhedsplanarbejdet har gjort Stenlille station langt mere attraktiv end før. Der er anvendt midler fra helhedsplanarbejdet, og området fremstår nu langt mere attraktivt og rekreativt med god cykelparkering Det udestår at kontakte Banedanmark for at forbedre stationen i Sorø. Stationen i Sorø er dog gennem de seneste ti år gennemgået en stor udvikling, fra at omfatte en DSB-kiosk med billet og sliksalg, til nu at have en café, yogastudie og mindre og større kontor/erhvervslokaler med huse af flere virksomheder. Dertil er der kommet betydeligt bedre parkeringsmuligheder.	Afhænger af ambitionsniveau	Teknik, miljø og drift	Beregnet (den samlede reduktionsberegning omfatter også cykelstier og cykelsikkerhed - og består af en reduktion i CO2 fra færre kørte bil-kilometer)
20 b	Attraktiv kollektiv transport - busruter	Transport		Planlægning sfase	Planlagt prioriteret	rod		Der har i 2023 været nedskæring i busruter og brugerbetalingsstigning på flextrafik. Omlægning af busruter i en samlet betragtning mellem brug/brugere, grøn elektrificering, økonomi er for tiden en svær øvelse da priserne for den kollektive trafik er under stort pres. De kollektive busruter er under stort pres grundet store udgiftsstigninger. Dette er en politisk knude i mange kommuner, da der er få brugere til busserne, få midler og et stort ønske om en god kollektiv bustransport. Arbejdet med optimering med den kollektive transport ligger i regi af det kommende transportplanprojekt. En sag behandles i NTPU i juni 2023.	Området ingik i det besparelsesarbejde der lå i det tidlige forår 2023, hvor der er indlagt besparelser på busdriften/udgiften til Movia. Ligger fremadrettet som en del af beslutningsgrundlaget for transportplansprojektet - kørselsprojekt med Movia	Teknik, miljø og drift	Beregnet (den samlede reduktionsberegning omfatter også cykelstier og cykelsikkerhed - og består af en reduktion i CO2 fra færre kørte bil-kilometer)
21	Samkørsel/ delebilsordninger	Transport		Planlægning sfase	Planlagt prioriteret	gul		Samkørselsmuligheder, herunder beslutning om brug af samkørsels-APPS til at understøtte samkørsel i kommune ligger som et aspekt under transportplansprojektet i dialog med Movia.	Investeringsbehov - ligger som en del af beslutningsgrundlaget for transportplansprojektet - kørselsprojekt med Movia	Teknik, miljø og drift	Beregnet
22	Mobilitet på tværs - projekt under Gate 21	Transport		Ikke igangsat	Planlagt prioriteret	hvid		Vi er en del af transportsporet under Grøn omstilling Sjælland - herunder arbejdet med den samlede mobilitetsplan. Men der er ikke pt ressourcer til strategisk mobilitetsplanlægning.	Afhænger af ambitionsniveau	Teknik, miljø og drift	Understøttende

23	Flere cykelstier - sammenhængende stinet i Sorø Kommune	Transport		Ikke igangsat	Prioriteret	rød	rød	<p>Midlerne afsat til Bromme-Tersløse cykelsti blev overført til cykelstipuljen, som i forbindelse med Budget 2023 er stærkt reduceret. Der er ikke afsat nye midler til nye cykelstier.</p> <p>Der er fokus på 2-i-1-veje, der hvor de kan anlægges, og holdes inden for den afsatte ramme for cykelstier. Etablering af ny 2-1 veje i 2025/ mindre strækninger</p> <p>Der arbejdes på, at få en tværgående indsats i gang i løbet 2024 hvor rekreative konkrete projekter vil blive prioriteret ud fra den udarbejde cykelstiprioriteringsplan fra 2021.</p> <p>Arbejdet mod et kommunedækkende cykelstinet kan eventuelt være et tema i den næste kommuneplanrevision 2027. Dette blandt andet set i sammenhæng med det arbejde der er gennemført ved kommuneplanrevision 2023 forhold til strategisk landsbyplanlægning, og herunder rekreativt stinet i kommunen.</p>	Cykelpulje - cykelstier og trafikikkerhed	Teknik, miljø og drift	Beregnet -som del af reduktionspotentiale under indsats nr. 20
24	Cykelkampagner og cykelsikkerhed - borgerrettet	Transport		Delvis i gang	Prioriteret	gul	gul	<p>Der kører en løbende trafikikkerhedsindsats i skolerne. Denne er ikke opjusteret.</p> <p>Sorø Kommune er med i flere cykelkampagner, herunder "Vi cykler på arbejde", "alle børn cykler" på f.eks. Stenille og Frederiksberg skole samt "Vi kan cykle" (daginstitutioner).</p> <p>Der er stort potentiale for at styrke området, dette f.eks. i samarbejde med Cyklistforbundet og evt. Gate21.</p>	Særskilt pulje - cykelstier og trafikikkerhed	Teknik, miljø og drift	Beregnet - som del af reduktionspotentiale under indsats nr. 20
LANDBRUG OG AREALER											
25	Udtagning af lavbundsjorde/koordinering og Dialog	Landbrug		I gang	Prioriteret	grøn	Der er langt til målsætningen. Det kræver en kontinuerlig og koordineret indsats med mange aktører samt de private lodsejere.	<p>Der er pr. 1. maj 2023 ansat en ny medarbejder med fokus på natur og udtagning af lavbundsarealer. Dette ud fra en samlet politisk prioritering af midler fra klimatrappen - i alt 400.000 til lavbundsindsats fra og med 2023.</p> <p>Handlinger 2021-2023</p> <p>2021 Screening af egnede projektområder med lavbundsjord i Sorø Kommune, udenfor Store Åmose. Detailprojektering af 9 områder.</p> <p>2021 Bodal Gods har søgt klima-lavbundsprojekt på 700 ha lavbundsjord mv. i Store Åmose, Sorø Kommune.</p> <p>I perioden 2022-23 har vidensopbygning og etablering af samarbejder til eksterne aktører været essentielle bl.a. omkring udtagning af landbrugsjord (konsulenter i Naturstyrelsen og VKST).</p> <p>2022 Kommuneplan temaet om "lavbundsjord, der kan genoprettes som vådområder" er opdateret.</p> <p>2022 Borgmestermøde om Åmosen. (Holbæk Kommune har været med i pilotforsøg og søgt klima-lavbundsprojekt på 900 ha i Store Åmose, med udgangspunkt i 100 ha ejet af Den Danske Naturfond).</p> <p>2022-23 Den Danske Naturfond opkøber arealer i Store Åmose (25 ha), til at understøtte udtagning af lavbundsjord, både i Holbæk og Sorø.</p> <p>2023 Tværfagligt samarbejde omkring Åmosen er fremlagt for kommunalbestyrelserne i hhv. Holbæk, Kalundborg og Sorø.</p>	Særskilt bevilling	Teknik, miljø og drift	Beregnet
26	Skovrejsning - plangrundlag - private lodsejere	Landbrug	01-jul-22	Delvis i gang	Prioriteret	gul	Der er langt til målsætningen. Sorø Kommunes rolle er begrænset	<p>Kommuneplanen udlægger områder, hvor skovrejsning er hhv. ønsket og uønsket. Udenfor de to områdetyper er skovrejsning muligt.</p> <p>Det er de private lodsejere, som laver de konkrete projekter. Sorø Kommune har i 2023 modtaget 4 ansøgninger om skovrejsning med et samlet areal på ca. 106 ha. Tallene for 2022 er hhv. 6 ansøgninger på tilsammen ca. 29 ha. Kommunen har ikke kendskab til om, skovene er blevet plantet.</p> <p>Skovrejsning på kommunens egne arealer er ikke relevant, da kommunen ejer så lidt jord.</p>	Inden for eksisterende økonomi	Teknik, miljø og drift	Beregnet
27	Partnerskab med landbruget	Landbrug		Planlægningsfase	Prioriteret	gul		<p>Grøn omstilling Region Sjælland har taget initiativ omkring landbrugsområdet, og der har været afholdt en fælles landbrugskonference i marts 2023 med deltagelse af lodsejere, interesseorganisationer og kommunerne i Region Sjælland. Dette kan blive et afsæt for en kommende fælles partnerskabsaftale med landbruget / VKST / Gefion / Seges - alternativt et antal mikropartnerskaber. Denne proces ledes fortsat frem i den nye Sjælland Klimaalliance som Sorø er en del af via DK2020-partnerskabet.</p> <p>Indsatsen skal ses i sammenhæng med indsats 25 og 26 for udtagning af lavbundsjord og skovrejsning også, samt dialog om bæredygtig omlægning - indsats 28</p>		Teknik, miljø og drift	Understøttende
28	Dialog om bæredygtig omlægning /partnerskab og dialog	Landbrug		Delvist i gang / Planlægningsfase	Prioriteret	gul	Sorø Kommunes rolle er begrænset	<p>Grøn omstilling Region Sjælland har taget initiativ omkring landbrugsområdet, og der har været afholdt en fælles landbrugskonference i marts 2023 med deltagelse af lodsejere, interesseorganisationer og kommunerne i Region Sjælland. Dette kan blive et afsæt for en kommende fælles partnerskabsaftale med landbruget / VKST / Gefion / Seges - alternativt et antal mikropartnerskaber. Denne proces ledes fortsat frem i den nye Sjælland Klimaalliance som Sorø er en del af via DK2020-partnerskabet.</p> <p>Der er etableret en god dialog med VKST, som også deltager i Sorø Erhverv Bæredygtighedspanel. VKST har stort fokus på at tilbyde rådgivning til sine medlemmer om bæredygtig omlægning og muligheder som understøtter dette.</p>		Teknik, miljø og drift	Beregnet
29	Tilsynskampagne klimatilpasning	Landbrug		Ikke igangsat	Ikke prioriteret	hvid		Afventer 2025-2030, når der er udarbejdet en fælles partnerskabsaftale med landbruget / VKST (/ SEGES)?	Inden for eksisterende budget	Teknik, miljø og drift	Understøttende
RESSOURCER OG AFFALD											

30	Affaldsplanlægning	Ressourcer og cirkulær økonomi	01-apr-22	I gang	Prioriteret	grøn	gul	Der er indarbejdet CO2 vurderinger i den nye affaldsplan 2021. Der er besluttet ny affaldsordning med flere fraktioner. Implementeres i 2023 med nye affaldscontainere fra 1. oktober. Dette for at møde nationale krav og EU krav. Der er udarbejdet forslag til nyt erhvervsaffaldsregulativ. Dette omfatter en ny frivillig henteordning for erhverv, som har affald i de genanvendelige fraktioner i størrelsesorden som er sammenligneligt med husholdninger. Øvrige erhverv skal fortsat sikre afhentning af eget affald.	Gebyrfinansieret	Teknik, miljø og drift	Ikke beregnet
31	Øget genanvendelse i husstande, institutioner og erhverv	Ressourcer og cirkulær økonomi		Delvis i gang	Planlagt prioriteret	grøn	gul	Der er besluttet ny affaldsordning med flere fraktioner. Implementeres i 2023 med nye affaldscontainere fra 1. oktober. Dette for at møde nationale krav og EU krav. Der er udarbejdet forslag til nyt erhvervsaffaldsregulativ. Dette omfatter en ny frivillig henteordning for erhverv, som har affald i de genanvendelige fraktioner i størrelsesorden som er sammenligneligt med husholdninger. Øvrige erhverv skal fortsat sikre afhentning af eget affald. Erhvervsbæredygtighedsguiden har bidraget til udbredning af viden om de nye muligheder. Der er også en indsats på vej i de kommunale institutioner, der også skal sortere mere fra oktober 2023.	Afhænger af ambitionsniveau - Der er fortsat et potentiale i at øge kvaliteten af borgernes og virksomhedernes affaldssortering. Dette skal den enkelte kommune selv stå for og betale.	Teknik, miljø og drift	Ikke beregnet
32	Krav til kommunalt byggeri og renovering	Ressourcer og cirkulær økonomi	01-nov-22	Planlægningsfase	Planlagt prioriteret	grøn		Renovering af Holbergskolen og Troldehaven er besluttet opført som svanemærket byggeri. Klima og miljøudvalget havde i februar 2023 temamøde om bæredygtigt byggeri, herunder bæredygtighedscertificering. Det skal besluttes, om der skal udarbejdes principper for bæredygtigt byggeri i kommunale byggerier. Dette kan lægges på hjemmesiden, så det er tydeligt hvilke bæredygtighedskrav der er for Sorø kommunes bygninger - så arkitekter mv. ved hvad der skal til for at kunne byde på store projekter i Sorø Kommune. Vedr. renoveringer, så er mindre projekter - fx. maleropgave til 30.000 kr. også relevante at se på. Her kan Byg og Anlæg internt også blive gode til at få bæredygtighedskrav med, fx svanemærket maling og ikke trykimprægneret træ mv. Samt også tænke i LCA/livscyklusanalyse, fx ift. et skur, tænke ind fra start at det bygges på den bedste måde i et livscyklusperspektiv. Evt. dyrere investering, men holder længere mv.	Afhænger af ambitionsniveau	Teknik, miljø og drift	Understøttende
33	Understøtte lokale håndværkere og erhverv i den grønne omstilling - nye krav fra markedet	Ressourcer og cirkulær økonomi	01-jan-22	Delvis i gang	Planlagt prioriteret	gul		Der er løbende fokus på at kommunikere Sorø kommunes indkøbs- og udbudsregler og krav. Når indkøbspolitikken i højere grad omfatter bæredygtighedskrav og principper, skal disse kommunikeres. Der har været drøftelser på det årlige håndværker møder om bæredygtighed og klimakrav, herunder de nye ændringer i bygningsreglement, miljømærkning DK, mv. Der er også afholdt et temamøde med håndværkere omkring Holbergskolen v./Miljømærkning DK som sender konsulent gratis, sprede budskabet til håndværkerne. Indsatsen hænger generelt sammen med de krav Sorø Kommune stiller i udbud vedr. bæredygtighedscertificeringer, ved mindre renoveringer/fx 10 % skal være genanvendt.	Afhænger af ambitionsniveau/erhvervsbæredygtighedskonsulent	Økonomi og stab	Understøttende
34	Jordhoteller/jordstrategi	Ressourcer og cirkulær økonomi		Ikke igangsat	Planlagt prioriteret	hvid		Sorø Forsyning har et behov for at flytte jord ved kloakeringsprojekter. Dertil har der af flere omgange været dialog om Jordvold ved motorvejen. Der kunne være potentiale for en koordineret indsats der dækker både kommunale projekter og eksterne virksomheder Vi bør starte op med en kortlægning af flow af jord, behov og udfordringer. Samt klimamæssige gevinst.	Uden for eksisterende budget	Teknik, miljø og drift	Ikke beregnet
GRØN KOMMUNE											
35	Klima i alle sagsfremstillinger	Grøn kommune	01-feb-23	Aktuelt i bero	Planlagt prioriteret	gul		Der er nedsat en tværgående arbejdsgruppen, med deltagelse af TMD og Staben. Der ses på arbejdet i andre kommuner til inspiration. Ligesom der ses på sammenhæng til nuværende punkt om "FN's verdensmål og Vision 2026", hvor ønsket er at integrere de to punkter under et samlet "Vision og Klima punkt" i sagsfremstillingsskabelon	Inden for eksisterende budget	Økonomi og stab	Understøttende
36	CO2 opgørelse i Business Case-skabelonen	Grøn kommune		Ikke igangsat	Planlagt prioriteret	hvid		Skal ses i sammenhæng med indsats 35 - klima i alle sagsfremstillinger	Inden for eksisterende budget	Økonomi og stab	Understøttende
37	CO2-reduktion i Budgetønskeskabelonen	Grøn kommune		Ikke igangsat	Planlagt prioriteret	hvid		Skal ses i sammenhæng med indsats 35, klima i alle sagsfremstillinger Arbejdes videre med som tema under Strategisk Klimaforum (SKF) under indsats 38	Inden for eksisterende budget	Økonomi og stab	Understøttende
38	Klimaforum og klimaambassadørnetværk	Grøn kommune		Planlægningsfase	Planlagt prioriteret	gul		Ambassadørnetværk blandt ledere og medarbejder der arbejder i/har ansvar for indsatser under klimahandleplanen. Strategisk Klimaforum - netværk for strategisk udvalgte ledere og medarbejder, som arbejder tværgående med aktuelle udfordringer og potentialer i klimainsatsen under Dk2020-plattformen. Økonomi og stabsdirektør var besluttet som formand. Pga. sygdom og senere fratæelse, er indsatserne ikke igangsat. De afventer nu til efteråret 2023.	alle centre deltager med medarbejderressourcer	Teknik, miljø og drift	Understøttende

35	Arbejd-hjemme-dage & digitale møder	Grøn kommune		I gang	Prioriteret	grøn	grøn	Erfaringer fra Corona tid er bragt i spil og videreført under projekt Modern Work Place. Der er fokus på både understøttelse af digitale møder og inddragelse af borgere (via Sorø Dialog), samt hjemmearbejde. Der er etableret overordnede retningslinjer for hjemmearbejde på rådhuset. Jobcentret får også efter nytår 2023 bedre muligheder for at afholde møder med borgerne digitalt.	Inden for eksisterende budget	Økonomi og stab	Beregnet
40	Leder- og medarbejder-udviklings samtaler	Grøn kommune		Planlægning sfase	Planlagt prioriteret	gul		Del af proces i HU d. 17. april. Der er positivt medspil i forhold til at igangsætte. Der nedsætte en mindre arbejdsgruppe herom.	Inden for eksisterende budget	Økonomi og stab	Understøttende
41	Klimavenlig transport til og fra arbejde - Samkørsel og cykel til og fra arbejde	Grøn kommune		Planlægning sfase	Planlagt prioriteret	gul		Del af proces i HU d. 17. april Sorø Kommune er med i flere cykelkampagner, herunder "Vi cykler på arbejde", "Alle børn cykler" på f.eks. Stenlille og Frederiksberg skole samt "Vi kan cykle" (daginstitutioner). Der er stort potentiale for at styrke området. Der er indgået et samarbejde med Cyklistforbundet i 2023, hvor der laves en spørgeskemaundersøgelse og en vurdering af Sorø Rådhus som cykelarbejdsplads. Der tilbydes under samarbejdet lån af elcykler til medarbejdere og ansatte.	Inden for eksisterende budget	Økonomi og stab	Ikke beregnet
42	Ecodriving - for kommunalt ansatte	Grøn kommune		Ikke igangsat	Planlagt prioriteret	hvid		Bør aktualiseres i nyt flådestyringsprojekt	Inden for eksisterende budget	Økonomi og stab	Ikke beregnet
43	Elcykel ved tilsyn, besøg & møder	Grøn kommune		Ikke igangsat	Planlagt prioriteret	hvid		Kan aktualiseres som del af flådestyringsprojektet Der har været indspil fra forskellige sider af, om at cykler og el løbehjul kunne gøre en forskel til møder og tilsyn i nærhed til Rådhuset, så bilerne ikke vælges. Hjemmeplejen bruger i vidt omfang elcykler. Der kan være potentiale i, at der er fælles rådhus-elcykler. Jobcentret meddeler, at de ville bruge elcykler hvis de var der. Nytteindsatsen kunne evt. passe og servicere cyklerne. Der er indgået et samarbejde med Cyklistforbundet i 2023, hvor der laves en spørgeskemaundersøgelse og en vurdering af Sorø Rådhus som cykelarbejdsplads. Der tilbydes under samarbejdet lån af elcykler til medarbejdere og ansatte. Der er både klima- og sundhedseffekt blandt medarbejdere og ansatte. Dialog med cyklistforbundet om lån/pilottestning af elcykler (2-4 stk) for medarbejdere i efteråret 2023	Inden for eksisterende budget	Økonomi og stab	Ikke beregnet
44	Påvirkning af statslige myndigheder	Grøn kommune	01-aug-22	I gang	Prioriteret	grøn	gul	Løbende dialog via KKR, Sjællands Klimaforum, KL (især vedr. Lavbundjorde / udtagningskonsulenter), Varmeplanlægning og termonet i forsyningsloven/Energistyrelsen om klimarelaterede udfordringer og potentialer Der er her stor gevinst af samarbejde under DK2020 - hvor også KKR, KL og danske regioner deltager. Det giver en unik mulighed for at samle viden om best practice og udfordringer, herunder lovmæssige barrierer. Også Gate21 og Concito er aktive samarbejdspartnere på dette område. Sorø er partner i Gate21. Samt via kommunalbestyrelsesmedlemmer, borgmester, Direktion og ledelse - der hvor det er muligt, relevant og andre steder presserende. Også i høringsvar i forhold til relevant lovgivning, økonomi/udligning m.v.	Inden for eksisterende budget	Teknik, miljø og drift	Understøttende
45	Partnerskabsaftaler med ejerselskaber	Grøn kommune		Delvis i gang	Prioriteret	gul	gul	Klimamålsætninger er indarbejdet i samarbejdsaftale med Sorø Forsyning. Der udarbejdes årligt grønne regnskaber for Sorø Forsyning og Sorø Vand A/S som virksomhed, senest i 2022. Heri indgår også CO2 beregning på driften/ opvarmning, rensning, kørsel og produktion. Også særskilt lattergasemission. Forelægges også Kommunalbestyrelsen forud for behandling i Sorø Forsynings Generalforsamling, maj 2023 Der er tæt samarbejde med AffaldPlus omkring fjernvarmeudrulning og udfasning af gas. Der er dog ikke udarbejdet samarbejdsaftale med klimamålsætninger med AffaldPlus eller Sorø Bioenergi. Dette er et mål at udarbejde.	Inden for eksisterende budget	Teknik, miljø og drift	Understøttende
46	Grøn omstilling ved lånoptag/ investeringer	Grøn kommune		Delvis i gang	Planlagt prioriteret	gul	gul	Økonomiafdelingen har allerede fokus på emnet som fortsættes og styrkes, jf. Sorø Kommunes finansielle strategi fra 2018.	Inden for eksisterende budget	Økonomi og stab	Understøttende
47	Krav ved tilskud og puljer til foreninger	Grøn kommune		Ikke igangsat	Planlagt prioriteret	hvid		Forslag om at lade krav til lokalrådenes udviklingsmidler samt øvrige kulturmidler omfatte realisering af Vision 2026. Skal følges med indsatser under Vision 2026 - op imod de 4 temaer under visionen, herunder tema 4/Sammen om styrket klimaindsats og biodiversitet.	Inden for eksisterende budget	Økonomi og stab	Understøttende
48	Folkemøde Sorø - fokus på klima	Grøn kommune		Sat i bero	Prioriteret			Folkemødet er aflyst i 2023.	Inden for eksisterende budget	Økonomi og stab	Understøttende

48	Kommune-/lokalplaner med bæredygtighed	Grøn kommune	01-jun-22	I gang	Prioriteret	grøn	gul	<p>En todelt indsats:</p> <p>1) Klima og bæredygtighed i kommuneplanen</p> <p>2) Klima og bæredygtighed i lokalplaner</p> <p>Kommuneplan: I kommuneplan handler det især om områder udpeget til skovrejsning, solceller og tema om lavbund. Det har været tre aktuelle temaer under den netop afsluttede kommuneplanrevision, hvor der er udpeget yderligere områder til skovrejsning og lavbundsgrunde/områder.</p> <p>I Forslag til Sorø Kommuneplan 2023-2034 er der også tilføjet en ny retningslinje om håndtering af regnvand. Hvor det er muligt, skal regnvand nedsvives lokal (LAR anlæg). Bygherre skal lægge en vandhåndteringsplan til grund for lokalplanlægningen.</p> <p>Der er afholdt temamøde i KMU og grønt Forum d. 8. december 2022 om muligheder for klima i kommuneplanlægning. Her igen med fokus på solceller, lavbund og skovrejsning.</p>	Inden for eksisterende budget	Teknik, miljø og drift	Understøttende - planlægning
50	Byplanlægning - lokal mobilitet	Grøn kommune		Ikke igangsat	Planlagt prioriteret	hvid		<p>Det primært fokus for indsatsen er adgang til indkøb, stiplanlægning, og cykelstier. De store udfordringer er, at en lille kommune med få midler til nye anlæg</p> <p>Temaer for cykelstier og sammenhængende stinet kræver en strategisk tilgang. Det kan overvejes om dette eventuelt skal være et særskilt tema under den næste kommuneplanrevision 2027.</p> <p>På samme måde kræver det en strategisk tilgang, når vi arbejder videre med detailhandelsplanlægning. Der er netop udarbejdet ny analyse af detailhandlen i Sorø.</p>	Afhænger af ambitionsniveau	Teknik, miljø og drift	Understøttende - planlægning
51	Plant et træ – gave til tilflyttere	Grøn kommune		Sat i bero	Planlagt prioriteret	hvid		<p>Der er ikke pt. en bosætningsindsats som indsatsen kan hægtes op på.</p>	Uden for eksisterende budget	Økonomi og stab	Ikke beregnet
52	Bygningsreglement – nye muligheder	Grøn kommune		Delvis i gang	Planlagt prioriteret	gul		<p>Det anbefales at indsatsen udgår af planen</p> <p>Der er indskrevet nye klimakrav med BR23.</p> <p>1) krav om LCA og</p> <p>2) at nybyg >1.000 m2 skal overholde 12 kg CO2e/m2/år. LCA=Livscyklus analyse. Også krav til CO2 udledning under drift</p> <p>Relevante projekter i Sorø kommune er omfattet af disse krav. Det vedrører: Troldhaven, Holbergsskolen /svanemærkning</p>	-	Teknik, miljø og drift	Ikke beregnet
53	Bæredygtige indkøb og udbud	Grøn kommune		Planlægningsfase	Planlagt prioriteret	gul		<p>Temamøde er afholdt i KMU i maj 2023. Der er fokus på revidering af den eksisterende indkøbspolitik (politik for leverandørsamarbejde i Sorø Kommune). Der vil være et øget fokus på bæredygtige indkøb, herunder analyse af hvilke varegrupper der særligt er potentielle i. Der er stor synergi i arbejdet med grønne indkøb via FUS og SKI-aftalerne. Også nyt fokus på optimering af varelevering (minimering af transport) samt brug af indkøbsaftalerne, så der ikke "klatkøbes" produkter som ikke er CO2-vurderet. Mål er også at styrke "Compliance" - altså den grad der købes ind via de indgåede indkøbsaftaler i Sorø Kommune - dette i samarbejde med institutioner og fagcentre.</p> <p>indsats planlagt igangsat i 2023. Der er nedsat projektgruppe på tværs af udviklingscentre, indkøbsafdeling og klimakoordinatorfunktionen. Ses også i relation til flådestyringsprojektet.</p>	Afhænger af ambitionsniveau	Økonomi og stab	Ikke beregnet
54	Optimering af vareleveringer	Grøn kommune		Ikke igangsat	Planlagt prioriteret	hvid		<p>Bliver en del af projektet for bæredygtige indkøb og udbud, som er i planlægningsfasen</p>	Inden for rammen	Økonomi og stab	Ikke beregnet
55	Klimavenlige mad og Minimering af madspild	Grøn kommune	01-jan-25	Delvis i gang	Planlagt prioriteret	gul		<p>På ældre/voksenområdet har der været udbud i 2022 på maden til alle hjemmeboende borgere. Næste udbud er først om et par år. Ca. 800 borgere benytter sig af tilbuddet/er visiteret til det. Der burde være et bedre tilbud til grønne/vegetariske/veganske måltider. Ved udbuddet var der primært fokus på emballage/minimering af dette. Har ikke stillet krav til at maden skal leveres med elbil. Kan gøres fremadrettet.</p> <p>Lundebo levere mad til alle plejecentrene. De har krav til andel af økologiske varer i madproduktionen. Hermed er der også krav om og fokus på plantebaseret protein, minimering af madspild og anvendelse af lokale fødevarer. Der er samarbejde med Meyers grønne køkken herom.</p> <p>I Rådhusets kantine er der fokus på både økologiske varer, madspild og vegetariske optioner til de medarbejdere der ønsker det. Dette fokus øges i fremtiden og indledes i 2023 med en analyse af køkkenets plads og muligheder (er et anretterkøkken). Det overvejes ligeledes at indlede et samarbejde med Meyers Grønne køkken under tilbuddet fra økologisk landsforening.</p> <p>Der er etableret et samarbejde mellem ledelse af rådhuskantine og Lundbo, så de fælles erfaringer høstes og anvendes bredt.</p>	Skal afklares nærmere	Teknik, miljø og drift	Ikke beregnet
56	Vild med vilje –kommune/virksomhed/borgere	Grøn kommune		I gang	Prioriteret	grøn	gul	<p>Sorø kommunes drift har 7 Områder med plejeplaner/driftsaftale om Vild med Vilje, henholdsvis: Diget, Grønningen, Tuel Sø, Søblink, Kirken Stenille, Rådhuset og Skelbjerg.</p> <p>Der er også en indsats i gang under Sorø Erhvervs Bæredygtighedspanel, hvor der sættes fokus på virksomhedernes arealer og hvordan de kan understøtte biodiversiteten og samtidig spare på el og CO2. Ligesom det indgår som mål i Vision 2026/Tema 3: Sammen om det gode erhvervs-klima med målsætningen: "At virksomhederne i Sorø Kommune har øje for at udvikle deres grønne arealer, så de styrker biodiversiteten lokalt".</p>	Særskilt bevilling	Teknik, miljø og drift	Ikke beregnet

57	Dataoptimering og serverbrug	Grøn kommune		Delvis i gang	Prioriteret	gul	gul	Kører løbende som del af strategi for området. 2022, Q4 er besparet: Udfasning af lokalt backupmiljø: 1,11 kW = 9.723,60 kWh pr. år. Udskiftning af firewalls: 0,455 kW = 3.985,80 kWh pr. år. 2023, Q2 er besparet: Udskiftning af cores: 0,535 kW = 4.686,60 2023, Q4, forventet besparelse: Udfasning af lokalt telefonisystem: 0,270 kW = 2.365,20 kW pr. år. Virtualisering af ISE-servere: 0,120 kW = 1.051,20 kW pr. år. Udskiftning af servermiljø: Mellem 1 og 2 kW pr. år	Inden for rammen	Økonomi og stab	Ikke beregnet
ERHVERV											
58	Sorø Erhverv Bæredygtighedspanel	Grønt erhvervsliv		I gang	Prioriteret	grøn	gul	Genstartet d. 18 april 2023 efter pauseperiode fra juni 2022. Ny formand skal findes blandt panelets medlemmer. Der igangsættes initiativer i 2023, herunder fyraftensmøder om temaer som grønne regnskaber, Biodiversitet, overfladevand mv.	Understøttes af bæredygtighedsguide	Økonomi og stab	Understøttende - Ændret Adfærd
59	Erhvervs bæredygtigheds-konsulent / Guide	Grønt erhvervsliv		I gang	Planlagt prioriteret	grøn	gul	Bæredygtighedskonsulent er ansat pr. 1.1. 2023. Dog ikke et helt årsværk, beskåret i foråret 2023 i forbindelse med de økonomiske udfordringer. Stillingen finansieres delvis via Interreg Projektet: GRØN Business. Understøtter lokale virksomheder i den grønne omstilling samt Sorø Erhvervs Bæredygtighedspanel	Afsat på budget 2023/ Stillingen finansieres delvis via Interreg Projektet: GRØN Business.	Økonomi og stab	Understøttende - Ændret Adfærd
60	Erhvervs-klimapartnerskaber	Grønt erhvervsliv		Ikke igangsat	Planlagt prioriteret	hvid		Erhvervs-klimapartnerskaber	Skal afklares	Økonomi og stab	Understøttende - Ændret Adfærd
61	Arbejde med verdensmål i virksomhedsregi	Grønt erhvervsliv		Delvis i gang	Planlagt prioriteret	grøn	gul	Der har været arbejdet med "Adopter et Verdensmål" i Sorø Erhverv. De erfaringer og resultater bygges der stadig på i samarbejde med den nye bæredygtighedsguide	Skal afklares	Økonomi og stab	Understøttende - Ændret Adfærd
62	Bæredygtig turisme	Grønt erhvervsliv		Ikke igangsat	Planlagt prioriteret	hvid		Niveau er ikke defineret	Skal afklares	Økonomi og stab	Understøttende - Ændret Adfærd
63	Opdatering af kommunens Vækststrategi /Erhvervsstrategi	Grønt erhvervsliv		Planlægning sfase	Prioriteret	grøn	gul	Erhvervsstrategi forventes vedtages i Arbejdsmarkeds- og erhvervsudvalget september 2023	Inden for eksisterende budget	Økonomi og stab	Understøttende - Ændret Adfærd
64	We Build Denmark/ v. Gate21	Grønt erhvervsliv		Sat i bero	Planlagt prioriteret	gul		Projektet /samarbejdet er sat i bero	Skal afklares	Økonomi og stab	Understøttende - Ændret Adfærd
BØRN, UNGE OG UDDANNELSE											
65	Klima/bæredygtighed i folkeskolen	Børn, unge og uddannelse		Delvis i gang	Prioriteret	gul		mangler fortsat ressourcer til efteruddannelse og ambassadørtimer, såfremt indsatsen skal styrkes fra og med næste skoleår 24/25. Skolerne har dog ikke haft overskud, hverken i tid eller ressourcer til en styrket indsats i 22/23.	Delvist uden for rammen	Børn og Familier	Understøttende - Ændret Adfærd
66	Bottom up klimaindsats på skolerne	Børn, unge og uddannelse		Afsluttet planmæssigt	Planlagt prioriteret	hvid			Uden for eksisterende budget	Børn og Familier	Understøttende - Ændret Adfærd
67	Vildeste Kommune – Sorø sommer!	Børn, unge og uddannelse		Ikke igangsat	Planlagt prioriteret	hvid		Der mangler fortsat ressourcer/ timer til vikarer, hvis personale skal tages ud af undervisning og opkvalificeres, samt midler til særlige indsatser	Uden for eksisterende budget	Børn og Familier	Understøttende - Ændret Adfærd
68	Naturfagsstrategi	Børn, unge og uddannelse		Planlægning sfase	Planlagt prioriteret	gul		De to naturfagskoordinatorer har til hus på Frederiksberg Skole og understøtter det samlede arbejde med implementering af naturfagsstrategien. Der mangler fortsat ressourcer/ timer til vikarer, hvis personale skal tages ud af undervisning og opkvalificeres, samt midler til særlige indsatser	Uden for eksisterende budget	Børn og Familier	Understøttende - Ændret Adfærd
69	Den grønne rygrad	Børn, unge og uddannelse		I gang	Planlagt prioriteret	grøn		Kortlægning ved Concito af ressourcer inden for klima, bæredygtighed, natur og miljø. Kortlægning af ressourcer internt på skoler og eksternt i kommunen, som skolerne kan anvende. Kortlægningen er i gang for år 2023, og præsenteres i efter sommerferien 2023. Resultaterne indarbejdes i den nye naturfagsstrategi, herunder hvordan ressourcerne anvendes bedst. Der mangler fortsat ressourcer/ timer til vikarer, hvis personale, ledere og medarbejdere skal opkvalificeres, samt midler til særlige indsatser Skolerne mangler midler til besøg, busture m.v. De to naturfagskoordinatorer har til hus på Frederiksberg Skole, understøtter implementering af naturfagsstrategien Note: Daginstitutionerne indgår ikke i kortlægningsarbejdet	Concito finansierer egne aktiviteter, under Concitoprojekt.	Børn og Familier	Understøttende - Ændret Adfærd
70	Natur og bæredygtighed i børnehøjde	Børn, unge og uddannelse		Ikke igangsat	Prioriteret	rød				Børn og Familier	Understøttende - Ændret Adfærd
KLIMARÅD OG FORMIDLING											

71	Dialog/partnerskab med foreninger, råd m.v.	Grønne råd og klimaformidling		Delvis i gang	Planlagt prioriteret	gul		Der er etableret god dialog mellem lokalråd og Klima og miljøudvalget om den grønne omstilling. Dette også mellem grønt Forum, Klima og miljøudvalget og administrationen På samme måde er der etableret dialog og partnerskab i regi af Erhvervs Bæredygtighedspanelet. Der har været intern dialog omkring hvorledes uddeling af midler fra kommunale puljer (kultur og fritidspuljer, lokalrådspulje) kan understøtte den grønne omstilling. Dette er ikke realiseret!	Skal afklares	Teknik, miljø og drift	Understøttende - Partnerskaber og samarbejde
72	Gode råd om klimabevidst hverdag	Grønne råd og klimaformidling		Ikke igangsat	Planlagt prioriteret	hvid		Råd om klimavenlig forbrugsvaner er ikke igangsat. Det vedrører scope 3 - og er en bred kommunikationsindsats. Skal derfor også ses i sammenhæng med indsats 71 og 73 - Lokale klimaprocesser m.v. Niveau er ikke nærmere defineret.	Der er givet 100.000 på klimatrappen til borgerinvolvering i 2022. Denne indsats har været rettet mod scope 1 og 2 -områder, herunder varmeplan og affaldssortering Det videre udgiftsniveau/ forbrug afhænger derfor af ambitionsniveauet	Teknik, miljø og drift	Understøttende - Ændret Adfærd
73	Klimaformidling	Grønne råd og klimaformidling		Delvis igang	Prioriteret	gul	rød	Formidling internt i organisationen: Er i gang - Findusopslag og lignende - Oplæg på fagcentermøder, i netværk og i HU regi Borgerrette formidling: er IKKE i gang - Hjemmeside - etablering af kommunikativ side på hjemmesiden, som - formidler mål og titlag under klimahandleplanen - Udarbejdelse af pixiudgave af klimahandleplanen - til kommunikation og formidling - Udvikling af formidling for Scope 3 - se indsats 72 - Bibliotek samarbejde - om scope 3 og andet - har haft aktiviteter, aftenmøder, klimabogreolen m.v.	Inden for eksisterende budget	Teknik, miljø og drift	Understøttende - Ændret Adfærd
74	Grønt Forum 2.0.	Grønne råd og klimaformidling		I gang	Prioriteret	gul	gul	Der er ikke ændret i Grønt Forums Kommisiorium, men rådet har et stærkt fokus på klima. Dette er således også et tema som er en del af den løbende politiske dialog. Grønt Forum prioriterer således klima i de midler rådet årligt udlodder til institutioner og lignende. Har blandt andet fokus på klima i naturfagsprøve inden 9. klassernes eksamen, hvor Grønt forum ønsker at bidrage til det tværfaglige arbejde.	Inden for eksisterende budget	Teknik, miljø og drift	Understøttende - Ændret Adfærd
IMPLEMENTERING OG OPFØLGNING PÅ PLANEN											
75	Klimakoordinatorfunktion i TMD	Implementering og opfølgning på DK2020-klimaplan	01-jun-22	I gang	Prioriteret	grøn			Koordinatorfunktion	Teknik, miljø og drift	Understøttende - Styring og Fremdrift
NYE INDSATSER 2023 /FORSLAG til indsatser											
76	Stenlilleprojekt - Hverdagens Klimahelte	Grønne råd og klimaformidling		Planlægning sfase	Ikke prioriteret	gul		klimakoordinatorfunktionen skal indgå i følgegruppe. Resultater skal udbredes til de øvrige lokalråd.	Lokalrådspuljen	Ekstern	Understøttende - Ændret Adfærd
77	Gate21 - medlemskab	Implementering og opfølgning på DK2020-klimaplan	01-maj-20	I gang	Prioriteret	grøn	gul	Sorø Kommune er partnerkommune i Gate21 - med løbende muligheder for deltagelse i relevante projekter.		Teknik, miljø og drift	Partnerskaber og samarbejde
78	Termonet Projekt	Energi		Ikke igangsat	Planlagt prioriteret	hvid		Afledt af varmeplan 2023 - se indsats 7		Teknik, miljø og drift	Ikke beregnet
79	Take-back. Retur af klude og mopper i rengøringen	Grøn kommune	01-jan-23	I gang	Prioriteret	grøn	gul	Retursystem for svanemærkede mopper og klude i rengøringen. Omdannes til mikrofiberklude. I samarbejde med Elena og NMF (Nordisk mikro fiber). Samarbejdet er startet i Sorø kommune, som eneste deltagerpartner/pilotpartner	Inden for rammen	Teknik, miljø og drift	Ikke beregnet
80	Grøn mini-projektleder uddannelse for medarbejdere i Sorø Kommune	Grøn kommune		Ikke igangsat	Planlagt prioriteret	hvid		Der ønskes at skabe et medarbejdernetværk, for de medarbejdere som er ansvarlig for indsatser under DK2020-klimahandleplanen, eller som på anden måde er relevante. Der ønskes at etablere en fælles miniprojektlederuddannelse for disse medarbejdere, så der skabes et fælles fagligt sprog og ståsted, samt skabes et netværk og rum for behandling af fælles udfordringer og fremdriftsskabende aktiviteter. Planlagt igangsætning i 2024 f.eks. 2 halve arbejdsdage, gerne i samarbejde med andre kommuner, Gate21 m.v. Skal ses i sammenhæng med indsats 38 - klimaforum og klimaambassadørnetværk		Teknik, miljø og drift	Understøttende - Partnerskaber og samarbejde

81	Motorvej - nedsættelse af hastighed	Transport		Planlægning sfase	Prioriteret	grøn		Besluttet i KB d. 24-05-2023 - skal optages i DK2020-klimahandleplanen	Inden for rammen	Teknik, miljø og drift	Ikke beregnet
82	CO2-lagring i Stenlille	CO2 fangst og lagring		Planlægning sfase	Prioriteret	grøn		FØLGEPROJEKT; eksternt ejet. Indgår ikke i Sorø Kommunes klimascenarie, da CO2 fangst ikke kan modregnes. Sorø Kommune har ingen/meget lille rolle i projektet. Men overskudsvarme fra anlægget undersøges, om kan indgå i fjernvarmeanlæg i Stenlille.	EKSTERNT	Energistyrelsen	